DIRECT ARCHDIOCESAN DISTRICT ANNUAL STAFF DEVELOPMENT SEMINAR
ST. DEMETRIOS HIGH SCHOOL, ASTORIA
NOVEMBER 8, 2011

GREEK PRESENTATION DESCRIPTION

Presenter/ Εισηγητής:
Δρ. Χρίστος Λ. Τσολάκης, Καθηγητής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΓΛΩΣΣΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
(γενικό διάγραμμα)

1. Τι είναι η γλώσσα: η γλώσσα στην επιστήμη, στα γράμματα, στις τέχνες, στην καθημερινή ζωή, στην ανθρώπινη επικοινωνία. Κοινωνικές και γλωσσικές δυναμικές επηρεάζονται και διαμορφώνονται αμοιβαία. **Για την διδασκαλία της γλώσσας** αυτά σημαίνουν ότι η προσφορότερη για τον δάσκαλο **μέθοδος είναι η επικοινωνιακή** /δυναμική /δραστική /ενεργητική. Δεν είναι γράμματα στον πίνακα η γλώσσα· είναι ζωή και δράση.

2. Γλώσσα και σκέψη δένονται όπως οι δύο πλευρές της κόλλας του χαρτιού (F. de Saussure). Το έχει επισημάνει ο Πλάτων «Διάνοια και λόγος ταὐτόν». Το ίδιο θα πει στις μέρες μας και ο L. Wittgenstein: «The limits of my language mean the limits of my world». Επομένως, η γλώσσα και η σκέψη ασκούνται μαζί. Ούτε η γλώσσα ασκείται χωρίς τη σκέψη, ούτε η σκέψη χωρίς τη γλώσσα. Πρόταση-οδηγός του δασκάλου.

3. Άλλωστε **το κεφάλι του παιδιού δεν είναι δοχείο για να το γεμίσουμε·** είναι σπίρτο και ανθρακιά, που περιμένουν τον σπινθήρα για να πυρακτωθούν. Σκοπός του δασκάλου είναι να μαθαίνει στον μαθητή πώς να μαθαίνει, πώς να δημιουργεί, πώς να συνδημιουργεί με τους συμμαθητές του σεβόμενος τον πλανήτη Γη με τα πλάσματά του. Η *γνώση*, η *σκέψη*, ο *λόγος*, η *τέχνη* ελευθερώνουν τον άνθρωπο και τον οδηγούν στην *πληρότητα*.

4. Σ' αυτήν την πορεία **ο πιο καλός δάσκαλος είναι ο πιο ελεύθερος δάσκαλος**, διότι αυτός ετοιμάζει τους πιο ελεύθερους ανθρώπους για τη ζωή. Αλλά ο πιο ελεύθερος δάσκαλος είναι μαζί και ο πιο υπεύθυνος δάσκαλος· **Η ελευθερία και η υπευθυνότητα είναι οι δυο πόλοι της δημιουργίας.**

5. Αυτήν την πορεία της διδασκαλίας της γλώσσας που είναι μαζί και πορεία εξανθρωπισμού του ανθρώπου την κατακτά μόνον **ο δάσκαλος της παιδείας**. Αλλά τι είναι η **παιδεία;** Οπωσδήποτε δεν ταυτίζεται με την **Εκπαίδευση.** Εκπαίδευση είναι η οργανωμένη διαδικασία μέσα από την οποία η Πολιτεία προσφέρει στα τέκνα της τα μορφωτικά αγαθά. **Παιδεία;** Κατά Πλάτωνα είναι «*το μέγιστον μάθημα ὅ ρητόν (= διδακτόν) οὐδαμῶς ἐστιν ὡς ἄλλα μαθήματα*». Η παιδεία είναι το μεγαλύτερο όπλο του Δασκάλου. Ο δάσκαλος χωρίς την παιδεία δεν αποκτά διδακτική πληρότητα, κι αν ακόμη έχει διαβάσει όλες τις διδακτικές θεωρίες. Ούτε μεθοδοφοβία (γνώρισμα οκνηρής σκέψης), ούτε μεθοδολατρία (γνώρισμα σχολαστικισμού). Αλλά παιδεία. Ο δάσκαλος της παιδείας πραγματώνει την ανώτερη φύση του, την πνευματική / ανθρώπινη ουσία. Άλλωστε η διδασκαλία είναι η διαδικασία κατά την οποία δάσκαλος και μαθητής πραγματώνουν την πνευματική τους ουσία. Τα δε μαθήματα αποτελούν τα οχήματα της παιδείας. Ιδού το μυστικό και ο προορισμός της διδασκαλίας και της Εκπαίδευσης: **Η Παιδεία**.